

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

«22» серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Горло Наталя Віталіївна, д.політ.н., проф., проф. кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від «22» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Є.Г. Цокур

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Н.В. Горло

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: ngml@ukr.net

Телефон: 050 2781565

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Viber за номером 050 2781565

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політична культура» є поглиблення знань про сутність і структуру політичної культури, її місце у політичній системі суспільства, чинники формування політичної культури; сприяння формуванню громадянської політичної культури майбутнього фахівця-політолога.

Студенти повинні оволодіти механізмом, формами і методами формування політичної культури (суспільства, групи, особистості) з метою практичного використання в процесі управління політичними процесами в суспільстві, визначати проблеми у формуванні загальнонаціональної політичної культури в Україні, шукати шляхи для їх вирішення.

Інтерактивний формат курсу спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі суспільних наук навичок ефективної комунікації.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами як «Політичний маркетинг», «Моделі виборчих систем».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	3-й	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	30 год.	
Семінарські заняття	30 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: Кількість: 3 особисті – вівторок, з 13:00 до 14:00, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: ngml@ukr.net	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9019	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СК10. Здатність розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності. РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності. РН04. Мати навички професійної комунікації. РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	Опрацювання першоджерел; опитування на семінарських заняттях; тестування в системі Moodle; написання есе; завдання на порівняльний аналіз
ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК12. Здатність розуміти принципи функціонування	Дискусія; написання есе; практичне завдання

та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності. РН19. Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів	
СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців. РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. РН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобом масової інформації, експертам з інших галузей знань. РН17. Розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність і типологія політичної культури.

Сутність і функції політичної культури.

Підходи до розуміння сутності політичної культури. Специфіка і місце політичної культури в системі культурних феноменів і політичного життя суспільства. Структура політичної культури. Єдність і специфіка структурних елементів політичної культури: когнітивного, світоглядного, діяльнісного. Функції політичної культури: комунікативна, нормативно-регулююча, функція освоєння і перетворення політичних відносин, виховна, прогностична.

Типологія політичних культур.

Проблема типологізації політичних культур. Типологія політичних культур Г. Алмонда і С. Верби: патріархальний тип, підданський, активістський. Типологія Г. Алмонда. Типологія політичних культур Є. Вятра. Відкритий і закритий типи політичної культури. Типологія культур за типом суспільно-економічної формації. Поняття «політичної субкультури» і «контркультури». Західний і східний типи політичної культури.

Змістовий модуль 2. Політична свідомість як складова політичної культури.

Політична свідомість.

Сутність та структура політичної свідомості. Типологія свідомості за суб'єктом: індивідуальна, групова, масова. Буденна і теоретична свідомість. Складові елементи теоретичної політичної свідомості. Форми прояву політичної свідомості. Чинники формування політичної свідомості. Політична свідомість як фактор політичної поведінки.

Політична психологія та політична ідеологія як складові політичної свідомості

Сутність політичної психології та її структура: знання, цінності, норми, традиції, міфи, стереотипи, архетипи, символи та ін. Сутність і види політичної ідеології: соціалізм, консерватизм, лібералізм, націоналізм, анархізм. Взаємозв'язок між політичною психологією і політичною ідеологією.

Змістовий модуль 3. Політична соціалізація

Особистість як суб'єкт політики.

Еволюція поглядів на суб'єктність людини у політиці. Об'єктний і суб'єктний погляди на роль людини у політиці в історії політичної думки. Рівні суб'єктності людини у політиці: соціальний, інституціональний, персоніфікований. Політичні ролі (за М. Вебером, Є. Вятром, І. Бекешкіною).

Політична соціалізація.

Сутність політичної соціалізації. Концепції політичної соціалізації. Поняття «соціалізант», «інститут соціалізації», «агент соціалізації». Етапи політичної соціалізації. Ресоціалізація і десоціалізація. Активна і пасивна політична соціалізація. Пряма, опосередкована і побічна політична соціалізація. Особливості політичної соціалізації у демократичному, авторитарному і тоталітарному суспільствах. Моделі політичної соціалізації: гармонійна, плюралістична, конфліктна, гегемоністична.

Змістовий модуль 4. Політична поведінка

Політична поведінка.

Політична поведінка як складова політичної культури. Зміст і співвідношення понять «політична поведінка», «політична участь», «політична діяльність», «політичне функціонування». Форми політичної поведінки – активна і пасивна; конвенційна і неконвенційна. Партійна і депутатська діяльність як різновиди політичної участі. Мітинг, демонстрація, маніфестація як форми активної політичної участі.

Абсентеїзм і політичне відчуження

Зміст проблеми «політичного відчуження», політичної неучасті і сутність абсентеїзму. Причини абсентеїзму у демократичних країнах. Абсентеїзм серед молоді. Шляхи подолання абсентеїзму у зарубіжних країнах.

Змістовий модуль 5. Електоральні і регіональні політичні культури

Електоральна політична культура.

Визначення електоральної політичної культури. Зміст поняття «електоральна поведінка». Теорії, які пояснюють електоральну поведінку: соціологічна (статусна) – П. Лазарсфельд, Б. Стейн і С. Роккан; соціально-психологічна, або теорія партійно-ідеологічної ідентифікації – А. Кемпбел; теорії раціонального вибору – Е. Даунс, М. Фіоріна, К. Ерроу. «Воронка причинності» А. Кемпбелла. Теорія «спіралі мовчання» Е. Ноель-Нойман.

Регіональна політична культура.

Визначення регіональної політичної культури. Взаємодія національної політичної культури і регіональних політичних культур. Економічний, культурно-історичний, культурно-політичний критерії диференціації регіонів України. Зовнішньополітичні орієнтації населення регіонів України.

Ставлення до проблем національно-державного будівництва. Економічні орієнтації. Вибір партійних симпатій. Електоральні орієнтації. Особливості електоральної поведінки населення регіонів України. Чинники, що впливають на тип політичної поведінки населення регіонів України.

Змістовий модуль 6. Політична культура в Україні

Національна ідея.

Сутність національної ідеї та її роль у процесі державо- і націєтворення. Види національних ідей: локальна, універсальна, месіанська. Типи місії: «міст», «останній форпост цивілізації», імперська, «носій свободи і демократії». Міфологізація національної ідеї і політика актуалізації історичної пам'яті. Характеристика грецької «Мегалі ідея» та національних ідей інших держав. Зміст національної ідеї в Україні та її еволюція. Класики української політичної думки про національну ідею (Т. Шевченко, В. Липинський, Д. Донцов та ін.).

Національна політична культура в Україні.

Особливості і протиріччя національної політичної культури. Об'єктивні і суб'єктивні чинники формування політичної культури українського суспільства. Політична культура і політичний плюралізм. Складності формування демократичної політичної культури на сучасному етапі і проблема управління процесом формування політичної культури України. Молодь як соціальна група і її місце в соціальній структурі суспільства. Молодіжна субкультура. Проблема зміни традиційних цінностей і норм у суспільстві і їх вплив на формування політичної культури молоді. Суб'єкти формування політичної свідомості і політичної культури молоді. Особливості формування політичної культури студентів.

Змістовий модуль 7. Проблема формування патріотизму

Патріотизм і проблеми громадянської освіти.

Поняття і сутність національної свідомості, її провідна роль у самоідентифікації політичного українського етносу. Національна психологія, національна гордість. Руйнування національної свідомості українського етносу в часи його колоніального стану. Мовний аспект формування національної свідомості. Молодь як соціальна група і її місце в соціальній структурі суспільства. Молодіжна субкультура. Проблема зміни традиційних цінностей і норм у суспільстві і їх вплив на формування політичної культури молоді. Суб'єкти формування політичної свідомості і політичної культури молоді. Особливості формування політичної культури студентів.

Змістовий модуль 8. Основи медіаграмотності

Медіаграмотність як складова політичної культури.

Сутність і ключові принципи медіаграмотності, її місце у політичній культурі. Фейк, дезінформація, маніпуляція, пропаганда: зміст і відмінності між ними. Види фейків. Фейки як інструмент сучасної інформаційної війни. Фейки у російсько-українській війні. Правила фактчекінгу – дослідження наявних фактів і даних для з'ясування їхньої повноти.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Сутність і функції політичної культури	2	...	щотижня
	Тема 2. Типологія політичних культур	2		щотижня
2	Тема 3. Політична свідомість	2		щотижня
	Тема 4. Політична психологія та політична ідеологія як складові політичної свідомості	4		щотижня
3	Тема 5. Особистість як суб'єкт політики	2		щотижня
	Тема 6. Політична соціалізація	2		щотижня
4	Тема 7. Політична поведінка	2		щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	Тема 8. Абсентеїзм і політичне відчуження	2		щотижня
5	Тема 9. Електоральна політична культура	2		щотижня
	Тема 10. Регіональна політична культура	2		щотижня
6	Тема 11. Національна ідея	2		щотижня
	Тема 12. Національна політична культура в Україні	2		щотижня
7	Тема 13. Патріотизм і проблеми громадянської освіти	2		щотижня
8	Тема 14. Медіаграмотність як складова політичної культури	2		щотижня
Разом		30	...	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Сутність і функції політичної культури План 1. Підходи до розуміння сутності політичної культури та її місце в політичній системі суспільства. 2. Структура політичної культури. 3. Функції політичної культури.	2		щотижня
	Тема 2. Типологія політичних культур План 1. Типологія Г. Алмонда і С. Верби. 2. Типологія Г. Алмонда за типом політичної системи і моделлю політичної соціалізації. 3. Типологія Є. Вятра. 4. Типологія культур за різними критеріями	2		щотижня
2	Тема 3. Політична свідомість План 1. Сутність політичної свідомості, її функції та структура: а) зміст поняття «політична свідомість» і функції політичної свідомості; б) політична психологія – розкрити зміст понять політичні потреби та інтереси, політичні настрої, політичні традиції, стереотипи, архетипи, міфи, символи; в) політична ідеологія – сутність і коротка характеристика базових цінностей основних ідеологій (лібералізм, консерватизм, соціалізм). 2. Види політичної свідомості.	2		щотижня
	Тема 4. Політична психологія та політична ідеологія як складові політичної свідомості План 1. Політична психологія та її складові. 2. Політична ідеологія: сутність і види.	4		щотижня
3	Тема 5. Особистість як суб'єкт політики План Погляди на людину як суб'єкт та об'єкт політики. 2. Рівні суб'єктності людини в політиці. 3. Політичні ролі, які виконує людина в політиці.	2		щотижня
	Тема 6. Політична соціалізація	2		щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	План 1. Сутність політичної соціалізації. Теорії політичної соціалізації. 2. Етапи політичної соціалізації. 3. Моделі (типи) політичної соціалізації.			
4	Тема 7. Політична поведінка План 1. Політична поведінка і політична участь: сутність та види. 2. Форми політичної участі. 3. Політична діяльність та її види	2		щотижня
	Тема 8. Абсентеїзм і політичне відчуження План 1. Причини і форми політичної неучасті. 2. Абсентеїзм: сутність і причини. 3. Політичне відчуження та шляхи його подолання.	2		щотижня
5	Тема 9. Електоральна політична культура План 1. Зміст поняття «електоральна політична культура». 2. Теорії електоральної поведінки. 3. Теорія «спіралі мовчання» Е. Ноель-Нойман.	2		щотижня
	Тема 10. Регіональна політична культура План 1. Сутність, структура і передумови формування регіональної ідентичності. 2. Регіональна політична культура і умови її існування. 3. Особливості регіональних політичних культур в Україні.	2		щотижня
6	Тема 11. Національна ідея План 1. Сутність, структура і функції національної ідеї. 2. Міфологізація національної ідеї. 3. Зміст національної ідеї в Україні.	2		щотижня
	Тема 12. Національна політична культура в Україні План 1. Еволюція політичної культури українців (з 1990-х років до сьогодення). 2. Особливості національної політичної культури в Україні. 3. Вплив російсько-української війни на політичну культуру українського суспільства. 4. Політична культура молоді.	2		щотижня
7	Тема 13. Патріотизм і проблеми громадянської освіти План 1. Сутність патріотизму. 2. Громадянська освіта і патріотичне виховання.	2		щотижня
8	Тема 14. Медіаграмотність як складова політичної культури 1. Сутність і ключові принципи медіаграмотності. 2. Фейк, дезінформація, маніпуляція, пропаганда: зміст і відмінності між ними. 3. Правила аналізу медіамеседжів.	2		щотижня
Разом		30	...	

6. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Вивчення праці Г. Алмонда і С. Верби «Громадянська культура», підготовка конспекту основних положень	12	...
2	Вивчення питання «Політична міфологія та її вплив на політичні процеси»	10	
3	Вивчення праці М. Вебера «Політика як покликання і професія», підготовка конспекту основних положень	12	
4	Опрацювання та підготовка огляду опублікованих у фахових виданнях статей про абсентеїзм (5 статей, виданих з 2022 року)	12	
5	Опрацювання результатів останніх соціологічних опитувань про електоральні орієнтації населення України у регіональному розрізі	12	
6	Опрацювання результатів останніх соціологічних опитувань про політичні орієнтації населення України	12	
7	Вивчення питання «Мовний аспект формування національної свідомості»	10	
8	Підготовка схеми фактчекінгу	10	
Разом		90	...

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Опитування	Семінарські заняття 1 і 2	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	6
	Практичне завдання	Порівняйте політичну культуру у демократичному і тоталітарному суспільствах	3 бали – питання розкриті, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкриті, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкриті частково, поверховий виклад матеріалу	3
2	Опитування	Семінарські заняття 3 і 4	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	
	Практичне завдання	Охарактеризуйте один з елементів політичної психології (міф, стереотип, традицію чи інший)	2 бали – питання розкриті, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 1 бал – питання розкриті частково, поверховий виклад матеріалу	2
3	Опитування	Семінарські заняття 5 і 6	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	6
	Практичне завдання	Порівняйте процес політичної соціалізації у демократичному і тоталітарному суспільствах	2 бали – питання розкриті, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 1 бал – питання розкриті частково, поверховий виклад матеріалу	2
4	Опитування	Семінарські заняття 7 і 8	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	6
	Есе	Як можна подолати абсентеїзм у	2 бали – питання розкриті, текст	2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		демократичному суспільстві?	логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 1 бал – питання розкрито частково, поверховий виклад матеріалу	
5	опитування	Семінарські заняття 9 і 10	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	6
	Практичне завдання	Охарактеризуйте політичну культуру одного з регіонів України	3 бали – питання розкрито, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 2 бали – питання у цілому розкрито, логічно викладене, але бракує прикладів 1 бал – питання розкрито частково, поверховий виклад матеріалу	3
6	Опитування	Семінарські заняття 11 і 12	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	6
	Практичне завдання	Запропонуйте складові національної ідеї в Україні	2 бали – питання розкрито, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 1 бал – питання розкрито частково, поверховий виклад матеріалу	2
7	Опитування	Семінарське заняття 13	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	
	Есе	Проактивна громадянська позиція і дієвий патріотизм у сучасних реаліях	2 бали – питання розкриті, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 1 бал – питання розкриті частково, поверховий виклад матеріалу	2
8	Опитування	Семінарське заняття 14	3 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 2 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	3
	Практичне завдання	Проаналізуйте одну політичну новину з використанням правил медіаграмотності	2 бали – питання розкриті, текст логічний, аргументований, наведені приклади, є узагальнюючі висновки 1 бал – питання розкриті частково, поверховий виклад матеріалу	2
Усього за змістові модулі	16			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: 1. Підходи до розуміння сутності політичної культури та її місце в політичній системі суспільства. 2. Структура політичної культури. 3. Функції політичної культури. 4. Типологія політичних культур Г. Алмонда і С. Верби. 5. Типологія політичних культур Г.	2 питання, відповідь на кожне оцінюється у 5 балів 5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція	10

	Алмонда за типом політичної системи і моделлю політичної соціалізації. 6. Типологія політичних культур Є. Вятра. 7. Типологія політичної культури за суб'єктом і масштабом поширення. 8. Зміст понять «субкультура» і «контркультура». 9. Сучасні типології політичної культури (західні-східні; консенсусні-конфронтаційні та ін.). 10. Погляди на людину як суб'єкт та об'єкт політики. 11. Рівні суб'єктності людини в політиці. 12. Політичні ролі, які виконує людина в політиці. 13. Зміст поняття «політична свідомість» та її складові. 14. Функції політичної свідомості. 15. Політична психологія та її елементи (політичні потреби та інтереси, політичні настрої, політичні традиції та ін.). 16. Охарактеризуйте один з елементів політичної психології (міф, стереотип, традицію чи інший – на власний вибір). 17. Політична ідеологія як складова політичної культури. 18. Характеристика базових цінностей основних політичних ідеологій (лібералізм, консерватизм, соціалізм). 19. Типологія політичної свідомості. 20. Зміст понять «політична поведінка» та «політична участь», їх співвідношення. 21. Мітинг, демонстрація, маніфестація як форми участі громадян у політиці. 22. Вибори, референдум, плебісцит як форми політичної участі. 23. Сутність і форми політичної діяльності (партійна, депутатська, дипломатична та ін.). 24. Пасивна політична поведінка і абсентеїзм: сутність та причини. 25. Зміст поняття «політичне відчуження». 26. Сутність політичної соціалізації. Теорії політичної соціалізації. 27. Етапи політичної соціалізації. 28. Інститути та агенти політичної	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал – відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
--	---	--	--

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	соціалізації. 29. Моделі (типи) політичної соціалізації (активна / пасивна та інші). 30. Типи політичної соціалізації за Г. Алмондом. 31. Особливості національної політичної культури в Україні. 32. Політична культура молоді: проблеми формування. 33. Запропонуйте шляхи подолання абсентеїзму серед молоді. 34. Ваш прогноз розвитку політичної культури українського суспільства. 35. Сутність і види національної ідеї. 36. Ваше бачення національної ідеї в Україні. 37. Сутність патріотизму. 38. Охарактеризуйте типові риси загальнонаціональної політичної культури однієї з країн світу. 39. Зміст поняття «медіаграмотність». Правила медіаграмотності. 40. Фейки, дезінформація, маніпуляція, пропаганда: сутність понять.		
	Тести - 10 питань, розміщені у Moodle.	1 бал за кожную правильну відповідь. На проходження тесту дається 15 хвилин і одна спроба	10
Практичне завдання	Охарактеризуйте політичну культуру однієї з країн світу Подайте коротку довідку про країну (форма правління, територіальний устрій, політичний режим), охарактеризуйте її етнічний склад, регіональні поділи (Схід-Захід або Північ-Південь). Визначте, який тип політичної культури сформувався у цій країні. За результатами останніх парламентських або президентських виборів у країні визначте політичні орієнтації громадян (наприклад, політичним партіям якого ідеологічного спрямування віддали перевагу). Визначте особливості політичної поведінки громадян (за результатами останніх парламентських або президентських виборів у країні можна визначити ступінь електоральної активності; зверніть увагу на діяльність	20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, наведення прикладів з політичної практики 17-14 – положення та висновки недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 – відсутня чітка структура, описовий характер 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		громадських організацій, можливо, вона є неконвенційною; чи є у країні сепаратистські рухи? і т.д.).		
		Результати роботи потрібно представити у презентації не менш як на 10 слайдів і зробити усну доповідь.		
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національного шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

- Горло Н. В. Політична культура : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійних програм «Політологія» і «Міжнародна політика та політика національної безпеки». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 84 с.
- Шляхтун П. П. Політологія : підручник. Київ : ЦУЛ, 2019. 472 с.
- Курілло В. Є. Політична культура : методичні вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 80 с. (Методична серія ; Вип. 262).

Додаткова:

- Берега В. О. Політична соціалізація особистості в умовах політико-культурної трансформації українського суспільства: сутність, проблеми, тенденції розвитку : автореферат дис. ... докт. політ. наук : 23.00.03, наук. консультант В. П. Андрущенко ; М-во освіти і науки України Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2017. 36 с.
- Вишняк О. Електоральна соціологія: історія, теорії, методи. Київ : Ін-т соціології НАНУ, 2010. 308 с.
- Голденштейн К. О. Основні напрями і специфіка використання політичної символіки в сучасній Україні. *Політичне життя*. 2023. №1. С. 38-44.
- Городенко Л. М. Політична культура: до визначення понять. *Українське журналістикознавство*. 2014. Вип. 15. С. 19-25.
- Завгородня Ю. В. Фейки як сучасна форма політичного протиборства у кіберпросторі. *Регіональні студії*. 2022. №28. С. 67-71.
- Заславська О. О. Політичні традиції як важливий соціокультурний інститут розвитку сучасного суспільства. *Політикус*. 2016. Вип. 2. С. 159-163.

7. Кадлубович Т. І. Людина і політика : навчальний посібник. Київ : КНУТД, 2011. 99 с.
8. Новікова Н. Є. Особливості формування політичної культури особистості в умовах трансформації суспільства. *Наукові записки НаукМА*. 2016. Том 186. Політичні науки. С. 65-71.
9. Остапенко М. А. Політична культура суспільства : навч. посіб. Київ : МАУП, 2008. 96 с.
10. Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві : колективна монографія. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. 296 с.
11. Поліщук І. О. Концептуальні основи електоральної культури. *Сучасне суспільство*. 2019. Випуск 1 (17). С. 156-158.
12. Рудакевич О. Політична культура національних спільнот: теорія та методологія дослідження : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 352 с.
13. Точицький М. С. Політична культура суспільства в умовах «гібридного» політичного режиму: структура та функції. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін* : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. Вип. 29. С. 21-29.
14. Требін М. П., Безрук О. О., Герасіна Л. М., Головка І. В. Правова і політична культура українського соціуму за умов модернізації політико-правового життя. Харків : Право, 2017. 560 с.
15. Шайгородський Ю. Ж. Політична культура як чинник розвитку демократичного політичного режиму в Україні. *Зміни політичних режимів і перспективи здійснення демократії в Україні*. Київ : ІПіЕНД ім. І. Кураса НАН України, 2021. С. 304-351.
16. Lane R. Political Culture: Residual Category or General Theory? *Comparative Political Studies*. 1992. Vol. 25. P. 362-387.
17. Reisinger W. The Renaissance of a Rubric: Political Culture as Concept and Theory. *International Journal of Public Opinion Research*. 1995. Vol. 7. № 4. P. 328-352.

10. Інформаційні ресурси

1. Горло Н. В. Особливості реалізації політики з утвердження національної та громадянської ідентичності в Україні в умовах сучасних викликів. *Сучасні політичні візії*. 2024. № 2. С. 10-15. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/political/article/view/4378/4173>
2. Горло Н. В. Трансформація політичної культури українського суспільства в умовах внутрішніх і зовнішніх викликів. В кн.: *Технології державотворення в умовах сучасної політичної дійсності : колективна монографія / За загальною редакцією Горло Н. В. Запоріжжя : Запорізький національний університет. 2024 С. 38-64. URL: https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/25198.*
3. Пасічник В. Зміст та духовний вимір національної ідеї. *Демократичне врядування. Науковий вісник*. 2013. Випуск 11. URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik11/fail/Pasichnyk.pdf
4. Поліщук І. О., Максимішина Т. М. Політична культура сучасного світу: епохальні трансформації. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2021. 3(50). URL: <https://doi.org/10.21564/2663-5704.50.235575>
5. Свідерська О. Теоретико-методологічні аспекти типологізації політичної поведінки. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2015. Випуск 7. С. 349-355. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/viewFile/1386/1447>
6. Середа В. В. Політична культура України: діахронний вимір. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. 2014. Випуск 8. С. 153-168. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology/article/viewFile/455/455>
7. Чернюк І. А. Взаємозв'язок соціально-психологічних аспектів та політичної субкультури в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 4.1. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/4.1/5.pdf>
8. Шурко О. Стереотипи як складова політичної свідомості. *Вісник ЛНУ ім. І. Франка*. 2016. Вип. С. 161-166. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/view/1136/1196>

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.).
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannyaRezultatuvNavchannya.pdf

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Viber.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2025-2026 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>